

УДК 655.42(477-25)"2010"

Підсумки книжкового року на осінньому "МЕДВІНі — 2010"

З 11 по 14 листопада у столичному експоцентрі "Спортивний" проходив XIII Київський міжнародний книжковий ярмарок "Книжковий світ — 2010", або ж — осінній "МЕДВІН", як його здебільшого називають між собою ті, хто вже не вперше відвідує захід і є його постійним гостем або учасником. Цього разу подію було приурочено до Дня української писемності та мови (9 листопада), 60-річчя Європейської конвенції з прав людини, 15-річчя членства України у Раді Європи. "Право мислити, право читати" — таким було гасло форуму. На урочистому відкритті виступили: перший Президент України Леонід Кравчук; засновник ярмарку, генеральний директор компанії "МЕДВІН" Едвін Задорожний та його дружина Наталя Івченко, яка також є представником ДП "Івченко-Прогрес" — постійного генерального спонсора форуму; представник Генерального секретаря Ради Європи в Україні Аке Петерсон; голова Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції Борис Тарасюк; экс-міністр закордонних справ, заступник голови партії "Наша Україна" Володимир Огризко; міністр юстиції України Олександр Лавринович; спів організатори заходу, письменники, громадські діячі брати Віталій та Дмитро Капранови; польський письменник-фантаст, публіцист Анджей Сапковський. Виступаючи порушили актуальні проблеми книговидавництва в Україні, яке наразі перебуває у доволі скрутному становищі, йшлося також про роль книги у житті нації та держави в цілому, про ті засоби і заходи, до яких варто вдаватися, щоб покращити ситуацію в галузі, підвищити популярність вітчизняної друкованої продукції, посилити інтерес до читання у пересічних громадян, зробити його насущною потребою.

Оскільки форум було присвячено 60-й річниці Європейської конвенції з прав людини, то говорилося також про неабияку роль книги у підвищенні правової освіченості й грамотності громадян, а також — у становленні й розвитку державності України, її інтеграції у європейську спільноту.

У привітанні від Голови Державного комітету телебачення та радіомовлення України Юрія Плаксюка зазначалося: "Проведення ярмарку "Книжковий світ" повністю відповідає цілям і завданням держави ... у книговидавничій сфері. Це підтримка видавництва, що випускають літературу державною мовою, фінансове забезпечення за рахунок бюджетних коштів соціально значущих видавничих проєктів, промоція української книги за кордоном. Держкомтелерадіо ... намагатиметься робити все від нього залежне, щоб законодавча база сприяла вітчизняній видавничій галузі у підвищенні її конкурентоздатності і прибутковості в умовах ринкової економіки, від чого безумовно залежить добробут видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції".

Програма заходів ярмарку, як і завжди, була насиченою і розрахованою на широке коло відвідувачів із найрізноманітнішими запитами, смаками та інтересами. Вже традиційно вона поділялася на декілька тематичних розділів. "Книжка як книжка", або ж "обов'язкова програма" виставки, передбачала, передусім, презентації книжкових новинок та зустрічі письменників із читацькою аудиторією. Побачити на форумі, поспілкуватися й узяти автограф цього разу можна було в Івана Андрусяка, Юрія Бедрика, Михайла Бриниха, Галини Вдовиченко, Юрія Винничука, Лесі Ворониної, Валерія Гужви, Люко Дашвар, Лариси Денисенко, Анатолія Дністрового, Івана Драча, Сергія та Марини Дячен-

ків, Богдана Жолдака, Олександра Ірванця, Максима Кідрука, Андрія Кокотюхи, Андрія Куркова, Марії Матіос, Сергія Пантюка, Юрія Позаяка, Степана Процюка, Ірен Роздобудько, Антона Санченка, Романа Скиби, Михайла Слабошпицького, Тараса Федюка, Володимира Цибулька, Василя Шкляра та багатьох інших. Свою продукцію відвідувачам пропонували майже 150 вітчизняних книговидавців. Упродовж чотирьох днів фестивалю відбулися десятки презентацій, автограф-сесій, майстер-класів, вікторин, засідань "круглого столу", вечірок.

У рамках програми "Книжка й образотворче мистецтво" для всіх охочих було проведено численні майстер-класи із різних охочих до книгоробства галузей — від друкування екслібрисів, каліграфії та ілюстрування книг аж до основ палітурної справи, варіння паперу та паперової скульптури. Вже звичними стали напрями "Книжка і театр" (вистави, майстер-класи драматургів та зустрічі з режисерами), "Книжка і кіно" (вечори українського кінематографа, екранізації літературних творів), "Книжка і музика" (літературні акорди від майстрів співаного слова, презентації книг від відомих музикантів). Стабільно закріпилася в програмі заходів "Книжка і кухня": цього разу ділилися своїми кулінарними секретами письменники Міла Іванцова, Любо Дєреш та Світлана Поваляєва, Олександр Есаулов, актриса Ольга Сумська, кінорежисер та сценарист Олекса Росич, телеведуча Даша Малахова, богатир Василь Вірастюк. Окрім вже традиційних, цього разу організатори започаткували програму "Книжка і політика", яка передбачала дискусії з проблем книжкової та бібліотечної галузі за участі урядовців, зустрічі з політиками та авторами книжок про політиків. Новинкою також став напрям "Книжка та Інтернет", у рамках якого відбулися зустрічі й літературні читання з учасниками творчих інтернет-спільнот. Пріоритетною ж у роботі ярмарку стала програма "Книжка і діти" — чимало заходів було спрямовано на те, аби привернути увагу маленьких відвідувачів до книги, прищепити їм любов до читання. І зусилля організаторів були витрачені марно, адже на кожному наступному "Книжковому світі" збільшується не лише кількість відвідувачів загалом, а й зростає частка юних читачів, які приходять на ярмарок із батьками.

Не обійшлося й без конкурсів та нагород. 11 листопада 2010 року в рамках XIII Київського міжнародного книжкового ярмарку "Книжковий світ — 2010" відбулося підбиття підсумків Першого всеукраїнського конкурсу видань для вищих навчальних закладів "Університетська книга", що проводився протягом року Українською асоціацією видавців та книгорозповсюджувачів.

Переможці конкурсу в 15 номінаціях, які зайняли перше місце, отримали призи "Книга-парусник", виготовлені молодим львівським майстром-склодувом Максимом Дідиком, та дипломи. Ті, які посіли друге та третє місце, відзначені дипломами. Низка видавництв та вищих навчальних закладів за активну участь у конкурсі відзначені грамотами. За результатами двоступеневого оцінювання видань, поданих на конкурс, переможцями у номінаціях стали:

— у номінації **"Краще навчальне видання з філологічних наук"**: I місце — ТОВ "Видавничий центр "Академія" (м. Київ) за видання: О. Крижанівська "Історія української мови"; II місце — ПВНЗ "Хмельницький економічний університет" за видання: В. Мацько "Українська мова"; III місце — Національний університет "Львівська полі-

техніка" за видання: М. Весна "Німецька мова для магістрів (технічних університетів)"; III місце — ТОВ "Видавничий центр "Академія" (м. Київ) за видання: П. Білоус "Історія української літератури XI—XVIII ст.";

— у номінації **"Краще навчальне видання з економічних наук"**: I місце — авторський колектив викладачів економічного факультету Київського національного університету ім. Тараса Шевченка за видання: "Страховання" за редакцією В. Базилевича (Київ: Знання); II місце — ТОВ "АСМІ" (м. Полтава) за видання: "Фінанси" за загальною редакцією В. Аранчій; III місце — авторський колектив викладачів Тернопільського національного університету за видання: "Фінанси" за загальною редакцією С. Юрія, В. Федосова (Київ: Знання);

— у номінації **"Краще навчальне видання з природничих та математичних наук (фізика, хімія, біологія, астрономія, географія, математика)"**: I місце — Національний університет "Львівська політехніка" за видання: Б. Лукіянець, Г. Понеділок, Ю. Рудавський "Основи квантової фізики"; II місце — Видавництво НАН України "Наукова думка" (м. Київ) за видання: І. Козлова, О. Радченко, Л. Степура, Т. Кондратюк "Геохімічна діяльність мікроорганізмів та її прикладні аспекти"; II місце — Видавничий дім "Академперіодика" НАН України (м. Київ) за видання: О. Мартиненко "Методи молекулярної біотехнології"; II місце — Львівський національний університет ім. Івана Франка за видання: С. Гудзь, С. Гнатуш, І. Білінська "Мікробіологія"; III місце — ТОВ "Видавничий дім "Кієво-Могилянська академія" (м. Київ) за видання: П. Стрижак "Квантова хімія"; III місце — Донецький національний університет за видання: Й. Опейда, О. Швайка "Глосарій термінів з хімії"; III місце — Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна за видання: В. Палехін "Фізика";

— у номінації **"Краще навчальне видання з технічних наук і технологій"**: I місце — Національний університет "Львівська політехніка" за видання: "Основи теорії електронних кіл" за редакцією Ю. Бобала; II місце — Кременчуцький державний університет ім. М. Остроградського за видання: М. Загірняк, Б. Невзлін "Електричні машини"; II місце — Національний університет "Львівська політехніка" за видання: Д. Заячук "Нанотехнології і наноструктури"; III місце — Кременчуцький державний університет ім. М. Остроградського за видання: О. Федорець, О. Саленко, В. Струтинський та ін. "Гідравліка, гідро- та пневмопривод"; III місце — Державна льотна академія України (м. Кіровоград) за видання: Г. Лещенко "Авиационная метеорологія";

— у номінації **"Краще навчальне видання з педагогічних наук"**: I місце — ТОВ "Академвидав" (м. Київ) за видання: М. Фіцула "Педагогіка"; II місце — Миколаївський державний університет ім. В. О. Сухомлинського за видання: М. Докторович "Соціально-педагогічна робота з дітьми з неповних сімей"; III місце — Державний заклад "Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка" за видання: В. Демиденко "Мистецтво у світоглядному вихованні";

— у номінації **"Краще навчальне видання з психології"**: I місце — ТОВ "Видавничий дім "Кієво-Могилянська академія" (м. Київ) за видання: Л. Копець "Класичні експерименти в психології"; II місце — ТОВ "Видавничий дім "Кієво-Могилянська академія" (м. Київ) за видання: А. Гірник "Основи конфліктології"; III місце — ТОВ "Академвидав" (м. Київ) за видання: Л. Орбан-Лембрик "Психологія управління";

— у номінації **"Краще навчальне видання з медицини"**: I місце — авторський колектив викладачів Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця за

видання: "Туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД" за редакцією В. Москаленка, Р. Процюка (Київ: Медицина); II місце — авторський колектив викладачів Харківського національного медичного університету за видання: "Клінічна фармакологія" за редакцією О. Бабака, О. Біловола, І. Чекмана (Київ: Медицина); III місце — Сумський державний університет за тритомне видання: Л. Приступа, В. Псарьова, Н. Деміхова "Внутрішня медицина";

— у номінації **"Краще навчальне видання з інформатики і обчислювальної техніки"**: I місце — Запорізький машинобудівний інститут ім. В. Я. Чубаря за видання: В. Пінчук, Л. Лозовська "Програмування мовою С/С++ з прикладами та вправами"; II місце — Сумський державний університет за видання: А. Довбиш "Основи проектування інтелектуальних систем"; III місце — Сумський державний університет за видання: В. Любчак, Л. Назаренко "Методи та алгоритми обчислень";

— у номінації **"Краще навчальне видання з менеджменту і маркетингу"**: I місце — ТОВ "Видавництво "Лібра" (м. Київ) за видання: С. Гаркавенко "Маркетинг"; II місце — авторський колектив викладачів економічного факультету Київського національного університету ім. Тараса Шевченка за видання: "Маркетинг" за редакцією А. Старостиної (Київ: Знання); III місце — Київський національний університет будівництва і архітектури за видання: П. Захарченко, А. Сосновський, О. Гавриш, С. Ушаський "Проекти в галузі інфраструктури: партнерство державного та приватного секторів"; III місце — Державний заклад "Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка" за видання: Д. Табачник, Ю. Каракай, А. Гуржій "Маркетинг інновацій";

— у номінації **"Краще навчальне видання у галузі будівництва і архітектури"**: I місце — авторський колектив викладачів Київського національного університету будівництва і архітектури за видання: А. Тугай, В. Орлов "Водопостачання" (Київ: Знання); II місце — Київський національний університет будівництва і архітектури за видання: П. Захарченко, Г. Ленга, О. Гавриш, Н. Півень "Технологія та товарознавство систем сухого будівництва"; II місце — Національний університет "Львівська політехніка" за видання: С. Лінда "Архітектурне проектування громадських будівель і споруд"; III місце — Київський національний університет будівництва і архітектури за видання: П. Захарченко, Е. Долгий, О. Гавриш, Ю. Галаган "Тепло- та звукоізоляційні матеріали і виробы в енергозберігаючих технологіях";

— у номінації **"Краще навчальне видання із соціально-гуманітарних наук (філософія, соціологія, історія, демографія, культурологія, бібліографія, краєзнавство та ін.)"**: I місце — авторський колектив викладачів філософського факультету Київського національного університету ім. Тараса Шевченка за видання: "Філософія: Хрестоматія. Від витоків до сьогодення" за редакцією Л. Губерського (Київ: Знання); II місце — Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка за видання: В. Газін, С. Копилов "Новітня історія країн Європи та Америки, 1918—1945 рр."; II місце — Закарпатський державний університет за видання у 2-х книгах: І. Артьомов "Український вимір європейської та євроатлантичної інтеграції"; II місце — Державний заклад "Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка" за видання: В. Курило, В. Семистяга, Т. Степикіна "History of Ukraine"; III місце — ТОВ "Видавництво "Книги-XXI" (м. Чернівці) за видання: "Історія України від найдавніших часів до сьогодення" за загальною редакцією А. Коцура, Н. Тереса; III місце — ТОВ "Видавництво "Наші книги" (м. Чернівці)

за видання: В. Балух, В. Коцур "Історія середніх віків: у 2-х томах. Т. 1. Раннє середньовіччя: курс лекцій";

— у номінації **"Краще навчальне видання у галузі сільського господарства"**: I місце — Житомирський національний агроєкологічний університет за видання: Т. Блажкєвич, В. Волочков "Економіка природокористування"; II місце — Житомирський національний агроєкологічний університет за видання: "Посібник з інвазійних, інфекційних та незаразних хвороб свиней" за редакцією Ю. Довгія; III місце — Полтавська державна аграрна академія за видання: В. Писаренко, П. Писаренко, В. Писаренко "Агро-екологія";

— у номінації **"Краще навчальне видання з нових напрямів професійної підготовки"**: I місце — авторський колектив викладачів Тернопільського національного економічного університету за видання: "Державне управління" за редакцією А. Мельника (Київ: Знання); II місце — ТОВ "Видавничий дім "Києво-Могилянська академія" (м. Київ) за видання: А. Яковець "Телевізійна журналістика: теорія і практика"; III місце — ТОВ "Грані-Т" (м. Київ) за видання: Т. Печенюк "Кольорознавство"; III місце — ТОВ "Видавництво "Лібра" (м. Київ) за видання: І. Сирохман, І. Задорожний, П. Пономарьов "Товарознавство продовольчих товарів";

— у номінації **"За високу видавничу культуру"** (для книжкових видавництв, видавничих організацій): I місце — ТОВ "АСМІ" (м. Полтава) за видання: О. Краснікова, Л. Капаєва, І. Борисова та ін. "Фінанси"; II місце — Видавничий дім "Академперіодика" (м. Київ) за видання: О. Мартиненко "Методи молекулярної біотехнології"; II місце — ТОВ "Видавництво "Книги-XXI" (м. Чернівці) за видання: "Історія України від найдавніших часів до сьогодення" за загальною редакцією А. Коцура, Н. Тереса; III місце — Видавництво НАН України "Наукова думка" (м. Київ) за видання: І. Козлова, О. Радченко, Л. Степура, Т. Кондратюк "Геохімічна діяльність мікроорганізмів та її прикладні аспекти";

— у номінації **"За високу видавничу культуру видання навчальних книг"** (для видавництв ВНЗ): I місце — Українська академія друкарства (м. Львів) за видання: Л. Предко "Проектування додрукарських процесів"; II місце — Запорізький машинобудівний інститут ім. В. Я. Чубаря за видання: В. Пінчук, Л. Лозовська "Програмування мовою C/C++ з прикладами та вправами"; II місце — Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна за низку видань для вищих навчальних закладів; III місце — Державний заклад "Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка" за низку видань для вищих навчальних закладів.

Також у рамках щорічного осіннього "МЕДВІНа" 12 листопада відбулося засідання журі конкурсу "Книжковий дивосвіт України", до складу якого увійшли: Микола Сенченко, директор Державної наукової установи "Книжкова палата України ім. Івана Федорова" — голова журі; Іван Ковба, заступник головного редактора газети "Культура і життя" — заступник голови журі; члени журі: Петро Буркут, головний художник Державного спеціалізованого видавництва "Мистецтво"; Світлана Вархолова, член правління Української асоціації книговидавців та книгорозповсюджувачів, директор ТОВ "Книжковий магазин "Знання"; Юрій Григор'єв, видавець; Ігор Леонов, книгорозповсюджувач; Наталія Петрова, перший заступник директора Державної наукової установи "Книжкова палата України ім. Івана Федорова". За результатами засідання журі було визначено володаря Гран-прі та переможців конкурсу в шести основних та п'яти додаткових номінаціях. Переможцем конкурсу стало видання: Б. Мохняк "Карпатськими стежками" (Київ: АДЕФ-Україна), якому було присуджено Гран-прі "Книжка

виставки" та вручено приз "Золотий Нестор Літописець". Видання, які здобули перші місця у кожній із шістьох основних номінацій, були відзначені призами "Нестор Літописець", володарі других і третіх місць, а також переможці додаткових номінацій — дипломами. Отож, нагороди було розподілено таким чином:

— у номінації **"Краще літературно-художнє видання"**: I місце — за видання: Є. Марченко "Ирлем" (Санкт-Петербург: Радатс); II місце — за видання: І. Драч "Криниця для спраглих" (Київ: Мистецтво); III місце — за видання: С. Жадан "Ворошиловград" (Харків: Фоліо); III місце — за видання: І. Беркут, Р. Василюшин "Брат-2" (Київ: Самміт-Книга);

— у номінації **"Краща навчальна та навчально-методична книга"**: I місце — за видання: П. Воробієнко, Л. Нікітюк, П. Резніченко "Телекомунікаційні та інформаційні мережі" (Київ: Самміт-Книга); II місце — за видання: П. Захарченко, О. Гавриш та ін. "Практикум з технології та товарознавства систем сухого будівництва" (Київ: СПД Павленко В.); III місце — за видання: К. Аккізов "Вчимося малювати. Крок за кроком" (Харків: Книжковий клуб "Клуб сімейного дозвілля");

— у номінації **"Краща дитяча книжка"**: II місце — за видання: Р. Скиба "Перевіршики" та "Рибне місце" (Тернопіль: Навчальна книга — Богдан); I та III місця — не присуджувались;

— у номінації **"Краще наукове та науково-популярне видання, есеїстика"**: I місце — за видання: Х. Роглева та ін. "Легендарні села України" (Київ: Книга); II місце — за видання: П. Сас "Запорожці у польсько-московській війні наприкінці Смути (1617—1618 рр.)" (Біла Церква: О. Пшонківський: Яніна); III місце — за видання: Б. Горинь "Не тільки про себе" (Київ: Пульсари);

— у номінації **"Краще мистецьке та фотоальбомне видання"**: I місце — не присуджено; II місце — за видання: А. Івченко "Найвидатніші храми України" (Харків: Книжковий клуб "Клуб сімейного дозвілля"); III місце — за видання: С. Кузьмич, К. Липа, О. Писарев, О. Руденко "Союзники і супротивники: армії сусідів України у XVII столітті" (Київ: Наш час);

— у номінації **"Краще енциклопедично-довідкове видання"**: I місце — за видання: С. Домгагальські "Великий польсько-український, українсько-польський словник термінології сучасного бізнесу" (Тернопіль: Навчальна книга — Богдан); II місце — за видання: О. Апанович "Козацька енциклопедія" (Київ: Веселка); III місце — не присуджено;

— у додатковій номінації **"Краще поліграфічне виконання"** було присуджено диплом за видання: О. Балабуха, В. Лисенко "Лучшее себе, любимому" (Київ: Інфопринт);

— у додатковій номінації **"Оригінальний видавничий проект"** — видання у 3-х книгах: "Поетична антологія" (Тернопіль: Навчальна книга — Богдан);

— у додатковій номінації **"Оригінальний дизайн книги"** — видання: С. Чемеров "Один" (Київ: АДЕФ-Україна);

— у додатковій номінації **"Дебют молодого автора"** — видання: Т. Луцьова "Книга новел та акварелей "Рукописи не форматуються" (Полтава: Структури Гармонії);

— у додаткових номінаціях **"Краще електронне видання"** та **"Краще перекладне видання"** дипломів присуджено не було;

— у додатковій номінації **"Оригінальне оформлення стенду"** дипломи отримали видавництво "Мікко" (м. Харків) та інформаційний центр "Сварог" (м. Київ).

Окремими дипломами було відзначено поета В. Івашенка, автора збірки "Поезія кохання" за особистий внесок

у розвиток жанру української поезії, а також — дитячого письменника М. Кашницького за особистий внесок у розвиток книговидання для дітей.

Підбиваючи підсумки, хотілося б наголосити на винятковому значенні виставкових заходів подібного спрямування й масштабів у галузі книговидання та книгорозповсюдження. Адже нині, коли у нашій державі видається менше однієї книги на душу населення, коли закриваються книгарні, а видавці змушені постійно боротися за виживання, за збереження податкових пільг для галузі, конкурувати із зарубіжною книжковою продукцією, — у такий скрутний час просто необхідно докладати максимум зусиль для того, щоб книга залишалася життєво необхідним атрибутом нашого буття. Тож, дуже важливо, щоб всі охочі могли на спеціально організованих ярмарках дізнатися про книжкові новинки, поспілкуватися з авторами, видавцями, іншими

шанувальниками друкованого слова, придбати продукцію за цінами виробників. Чудовою нагодою для цього й став "Книжковий світ — 2010". І до речі, це не останній подібний захід у цьому році. З 23 по 25 грудня у тому ж таки столичному експоцентрі "Спортивний" пройде виставка-ярмарок "МЕДВІН: Книжковий Миколай — 2010", відвідувачі якого матимуть змогу придбати для своїх рідних і близьких найкращий новорічний подарунок — книгу.

*Матеріал підготувала
Олена Тихоненко,
науковий співробітник відділу наукового
редагування бібліографічної інформації
Книжкової палати України*

Матеріал надійшов у редакцію 22 листопада 2010 року